

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2021/27

z dnia 7 stycznia 2021 r.

w sprawie wniosku o rejestrację europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices” („Inicjatywa społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zakazu praktyk masowej inwigilacji biometrycznej”)

(notyfikowana jako dokument nr C(2021) 32)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/788 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 15 października 2020 r. do Komisji wpłynął wniosek o rejestrację europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices” („Inicjatywa społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zakazu praktyk masowej inwigilacji biometrycznej”). W dniu 11 listopada 2020 r. Komisja poinformowała grupę organizatorów o swojej ocenie ⁽²⁾, zgodnie z którą inicjatywa ta nie mogła zostać zarejestrowana w całości, ponieważ niektóre z zaproponowanych w niej środków nie spełniały wymogu określonego w art. 6 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) 2019/788. Komisja została poproszona o przyjęcie zalecenia Komisji, wszczęcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz przeprowadzenie kompleksowej analizy, podczas gdy na podstawie rozporządzenia do Komisji można zwracać się jedynie o przedkładanie wniosków dotyczących aktów prawnych Unii.
- (2) W związku z tym w dniu 7 grudnia 2020 r. przedstawiono Komisji zmienioną wersję inicjatywy.
- (3) Cele zmienionej inicjatywy określono w następujący sposób: „Wzywamy Komisję Europejską do ścisłego uregulowania kwestii wykorzystania technologii biometrycznych, aby uniknąć niepotrzebnej ingerencji w prawa podstawowe. W szczególności zwracamy się do Komisji o zakazanie, w prawie i w praktyce, zbiorowego lub arbitralnie ukierunkowanego wykorzystywania danych biometrycznych, co może prowadzić do bezprawnej masowej inwigilacji. Należy zakazać opracowywania, wdrażania (nawet eksperymentalnie) i wykorzystywania przez podmioty publiczne lub prywatne takich inwazyjnych systemów, o ile mogą one prowadzić do niepotrzebnej lub nieproporcjonalnej ingerencji w podstawowe prawa człowieka. Dowody wskazują, że stosowanie masowej inwigilacji biometrycznej w państwach członkowskich i przez agencje UE spowodowało naruszenia unijnych przepisów o ochronie danych

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 55.

⁽²⁾ C(2020) 7869.

i nadmiernie ograniczało prawa człowieka, w tym prawo do prywatności, prawo do wolności słowa, prawo do protestu i do niedyskryminacji. Powszechne stosowanie nadzoru biometrycznego, profilowania i prognozowania stanowi zagrożenie dla praworządności i naszych najbardziej podstawowych wolności. W związku z tym apelujemy do Komisji o przedłożenie wniosku dotyczącego aktu prawnego, który będzie opierał się na ogólnych zakazach zawartych w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych ⁽³⁾ i w dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych ⁽⁴⁾, i w pełni tych zakazów przestrzegał, w celu zagwarantowania, że prawo UE wyraźnie i konkretnie zakazuje masowej inwigilacji biometrycznej”.

- (4) W załączniku przedstawiono dalsze szczegółowe informacje dotyczące przedmiotu, celów i kontekstu inicjatywy obywatelskiej oraz zwrócono uwagę, że dane biometryczne są w coraz większym stopniu wykorzystywane przez publiczne, krajowe i unijne organy ścigania oraz podmioty prywatne do identyfikacji lub profilowania osób w przestrzeniach publicznych, co stanowi „z natury niepotrzebną i nieproporcjonalną ingerencję w szeroki zakres praw podstawowych, w tym w prawo do prywatności i ochrony danych”. W załączniku zauważono ponadto, że chociaż „istniejące ramy prawne UE wyjaśniają [...], że wykorzystywanie danych biometrycznych ogranicza się do tego, co jest absolutnie niezbędne w odniesieniu do prawnie uzasadnionego wyznaczonego celu, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności [...] takie ogólne zasady przewidują wiele wyjątków”.
- (5) Organizatorzy przedłożyli dodatkowe informacje na temat ich wniosku dotyczącego aktu prawnego Unii i ewentualnych środków towarzyszących, a także projekt aktu prawnego.
- (6) W zmienionej inicjatywie zachęca się Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego aktu prawnego zakazującego zbiorowego wykorzystywania danych biometrycznych, co może prowadzić do masowej inwigilacji. Już w swojej ocenie z dnia 11 listopada 2020 r. Komisja poinformowała organizatorów, że wniosek ten mógłby opierać się na art. 16 ust. 2 lub art. 114 Traktatu, lub na obu tych podstawach, w zależności od tego, czy korzystanie z danych biometrycznych byłoby zakazane czy ściśle uregulowane. Art. 16 ust. 2 Traktatu zapewnia Komisji podstawę prawną do przedkładania wniosków dotyczących aktów prawnych odnoszących się do ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez państwa członkowskie podczas wykonywania działań wchodzących w zakres stosowania prawa Unii, a także zasad dotyczących swobodnego przepływu takich danych. Art. 114 Traktatu stanowi podstawę prawną proponowania przez Komisję środków służących zbliżeniu przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, które mają na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.
- (7) Z powyższych względów żadna z części przedmiotowej inicjatywy nie wykracza w sposób oczywisty poza kompetencje Komisji w zakresie przedkładania wniosku dotyczącego aktu prawnego Unii w celu wprowadzenia w życie Traktatów, zgodnie z wymogami art. 6 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) 2019/788.
- (8) Załącznik do inicjatywy odnosi się do czterech możliwych środków towarzyszących. Ponieważ od Komisji nie wymaga się przedłożenia wniosku dotyczącego aktu prawnego Unii w odniesieniu do któregośkolwiek z tych środków, środki te nie spełniają warunku określonego w art. 6 ust. 3 lit. c) rozporządzenia, aby mogły zostać zarejestrowane jako część przedmiotu inicjatywy. Środki te nie wchodzą zatem w zakres niniejszej decyzji w sprawie rejestracji. Jeżeli Komisja uzna jednak za stosowne przyjąć wniosek dotyczący aktu prawnego w dziedzinie objętej inicjatywą, mogłaby również rozważyć możliwość uwzględnienia w tym wniosku niektórych ze wspomnianych środków, w szczególności odnoszących się do konieczności zapewnienia państwom członkowskim wytycznych dotyczących wdrażania przepisów, zaangażowania organów ochrony danych w stosowanie takich przepisów oraz treści i założeń wytycznych w zakresie etyki przygotowanych przez grupę ekspertów wysokiego szczebla ds. AI (AI HLEG) ⁽⁵⁾.
- (9) Grupa organizatorów przedstawiła odpowiednie dowody na to, że spełnia wymogi określone w art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2019/788, i wskazała osoby wyznaczone do kontaktów zgodnie z art. 5 ust. 3 akapit pierwszy tego rozporządzenia.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines>

- (10) Proponowana inicjatywa nie jest oczywistym nadużyciem, nie jest w sposób oczywisty niepoważna, dokuczliwa lub sprzeczna z wartościami Unii określonymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej ani z prawami zapisanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (11) Podsumowując, inicjatywa „Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices” („Inicjatywa społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zakazu praktyk masowej inwigilacji biometrycznej”) spełnia wszystkie wymogi określone w art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/788 i w związku z tym powinna zostać zarejestrowana,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Rejestruje się europejską inicjatywę obywatelską „Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices” („Inicjatywa społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zakazu praktyk masowej inwigilacji biometrycznej”).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do grupy organizatorów europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices” („Inicjatywa społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zakazu praktyk masowej inwigilacji biometrycznej”), reprezentowanej przez Diego Javiera NARANJO BARROSO i Riccarda COLUCCINIEGO pełniących funkcję osób wyznaczonych do kontaktów.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 stycznia 2021 r.

W imieniu Komisji
Věra JOUROVÁ
Wiceprzewodnicząca
